

YVA-ohjelmasta esitetyt lausunnot ja mielipiteet

Lausunnot

Lausunnon antaja ja sisältö	Vastine
<p>Paliskuntain yhdistys Poronhoitolain mukaiset neuvottelut tulee järjestää. YVA-menettelyssä tulee arvioida asianmukaisesti poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset. Alueen paliskunnat tulee osallistaa suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin. Lisäksi tulee etsiä keinoja poronhoidolle aiheutuvien haittojen estämiseen ja vähentämiseen. Paliskunnille tulee turvata tiedon saanti koko hankkeen suunnittelun ja toteutuksen ajan.</p>	<p>Poronhoitolain mukainen neuvottelu järjestettiin keväällä 2019. Selostuksessa on arvioitu vaikutukset poronhoitoon vaihtoehdottain. Hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä ollaan yhteydessä maanomistajiin ja paliskuntiin.</p>
<p>Museovirasto Museoviraston YVA-menettelyn tarveharkinnasta antaman lausunnon mukaan ei sähkönsiirtojohtolla ollut esitetyn aineiston perusteella rakennettuun kulttuuriympäristöön tai maisemaan sellaisia vaikutuksia, joiden vuoksi YVA-menettelyn soveltaminen olisi tarpeellista. Myöskään muinaisjäännösten suojelun näkökulmasta hanke ei edellyttänyt YVA-menettelyä, mutta linjauksen selvittäminen arkeologisen inventoinnin avulla todettiin kuitenkin välttämättömäksi, mikä myös todettiin tehdyssä ympäristöselvityksessä. Voimajohtohankkeen yhteydessä on joka tapauksessa riittävällä tavalla selvítettävä ja arvioitava, mitä voimalinjan toteuttaminen merkitsee vaikutusalueilla olevien rakennettujen kulttuuriympäristöjen ja maiseman kannalta. YVA-menettelyn yhteydessä nyt tehtävät selvitykset ja arviointi on aiheellista tehdä niin, että ne palvelevat mahdollisimman hyvin menettelyn jälkeen suoritettavaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua.</p>	<p>Selostuksessa on esitetty museoviraston esittämät lisäykset. Muinaisjäännösinventointi toteutetaan valittavalle johtoreitille.</p>
<p>Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri YVA selvitys tulee tehdä kokonaisuudessaan kaikkien Maaningan suurtuulipuiston siirtolinjojen vaihtoehtojen osalta myös ns. Kitkajärven ylittävältä osuudelta aina Rukalle saakka. YVA arvioinnissa ei ole otettu riittävästi huomioon sitä, että luontoväki ja metsähallitus haluaa Riisitunturin kansallispuiston laajenevan merkittävästi pohjoiseen Riisitunturi-Nouka-Mouru- ja Maaninkavaaran linjan mukaisesti. Yhteenvetona toteamme Maaningan suurtuulipuistoon ja sen eri siirtolinjoihin yhteisesti: Ainoa oikea</p>	<p>Rukan, Viipusjärven vaihtoehto on sisältynyt tuulivoimapuiston YVA-menettelyyn. Tässä YVA-selostuksessa on tarkasteltu Rukan voimajohtoa osana kokonaisvaikutuksia. Riisitunturin kansallispuiston ns. laajennus ei ulotu voimajohtoreiteille.</p>

ratkaisu hankkeessa on VEO eli hankkeen toteuttamatta jättäminen	
<p>Lapin ELY-keskus, vesitalousyksikkö</p> <p>Hanke arvioidut merkittävät vaikutukset, joita arvioinnissa tarkastellaan, eivät kohdistu vesitalousyksikössä tarkasteltaviin asiakokonaisuuksiin. Hankkeen läheisyydessä ei ole pohjavesialueita eikä hankkeen arvioidut vaikutukset muiltakaan osin kohdistu vesitalousyksikössä tarkasteltaviin asioihin.</p> <p>Vesitalousyksikön mielestä hankkeella ei ole vaikutuksia vesihuoltoverkostoihin tai vedenottamoihin, vaikutuksia tulviin, tulvariskeihin, patoihin, hydrologisiin havaintoverkkoihin tai vesistöjen säännötelyyn.</p>	-
<p>Liikennevirasto (nykyisin Väylävirasto)</p> <p>YVAohjelmassa ei ole esitetty perusteluja arvioitavien ympäristövaikutusten rajaukselle liikenteen tai muidenkaan arvioitavien aihepiirien osalta. Ei myöskään ole esitetty arviota, voivatko hankkeen liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset olla merkittäviä. Vaikka uusi YVA-laki mahdollistaa vaikutusarvioinnin rajaamisen merkittävimpiin vaikutuksiin, olisi hyvä tuoda esiin vaikutusarvioinnin rajaamista koskevat perustelut.</p>	Selostuksessa on kuvattu oleelliset tiedot liikenneverkosta sekä kuvattu voimajohdon rakentamisen vaikutukset liikenneverkkoon. Huomautettakoon myös, että liikenneverkon ylityskohtiin liittyy aina lupa- tai ilmoitusmenettely, jonka prosesseissa tarkemmin määritellään rakentamistoimenpiteet ja niiden huomioiminen mm. turvallisuuskäytännöstä. tarvittavat luvat ja ilmoitukset on esitetty selostuksessa kohdassa ”tarvittavat luvat”.
<p>Lapin ELY-keskus, Liikenne- ja infrastruktuuri -vastualue</p> <p>Arviointiselostuksessa on tarpeen tarkastella suunnitellun voimajohdon liikennevaikutuksia erityisesti voimajohdon rakentamisaikana.</p> <p>Voimajohdolle on esitetty kaksi vaihtoehtoista reittiä VE1 ja VE2, joista molemmat risteävät maanteiden 947, 9451 sekä 19826 kanssa. Voimajohtojen risteämisessä tulee ottaa huomioon Liikenneviraston ohje 22/2015.</p>	Selostuksessa on kuvattu oleelliset tiedot liikenneverkosta sekä kuvattu voimajohdon rakentamisen vaikutukset liikenneverkkoon.
<p>Lapin liitto</p> <p>Lapin liiton virastolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Esitetty YVA-ohjelma antaa hyvän pohjan arviointiselostuksen laatimiselle.</p>	-
<p>Caruna</p> <p>Uuden Maaningan tuulivoimapuisto - Jumisko 110 kV voimajohdon tarkemmassa suunnittelussa tulee pyytää risteämälausunto Caruna Oy:ltä mahdollisissa Caruna Oy:n jakeluverkon ja uuden 110 kV voimajohdon risteämätilanteissa.</p> <p>Caruna Oy:llä ei ole muuta huomautettavaa voimajohdon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.</p>	Risteämälausunto pyydetään jatkosuunnittelun yhteydessä.
MTK-Lappi ja MHY-Posio	Selostuksessa on esitetty metsämaan pinta-ala, joka poistuu metsätalouden käytöstä.

<p>Lausunnon antaja pitää tärkeänä, että maa- ja metsätaloudelle aiheutuvat haitat selvitetään perusteellisesti. Pylväiden sijoittamisessa on huomioitava, etteivät ne estä olemassa olevien ja suunniteltujen metsäteiden, piennarteiden, muiden kulku-urien eivätkä metsä- tai peltoliittymien käyttöä.</p>	<p>Pylvässuunnittelu tehdään yleissuunnittelun yhteydessä ja suunnittelussa huomioidaan kulku-urat. Kiinteistöjen omistajille mahdollisesti aiheutuvat taloudelliset menetykset arvioidaan ja korvataan hankkeen lunastustoimituksessa.</p>
<p>EPV Tuotantoverkot Oy EPV Tuotantoverkot Oy omistaa nykyisen voimajohdon Jumisko-Rovaniemen Pirttikosken sähköasema. Maaningan tuulivoimapuisto on liitettävissä Jumiskon sähköasemalle.</p>	-
<p>Puolustusvoimat Puolustusvoimilla ei ole lausuttavaa.</p>	-
<p>Fingrid Oyj Fingrid Oyj:llä ei ole lausuttavaa.</p>	-
<p>Kemijärven kaupunki Kaupungilla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.</p>	-
<p>Metsähallitus Metsähallitus katsoo, että YVA-ohjelmassa esitetyt uudet voimajohtolinjauksen vaihtoehdot VE1 ja VE2 voivat olla valtionmaiden osalta lähtökohhta voimajohdon suunnittelulle. YVA-ohjelman mukaiset voimajohdon linjaukset ovat aiemmin suunniteltuja linjauksia parempia ratkaisuja linjaa ympäröivien valtion maiden metsätalouden harjoittamisen tutkimuskäytön sekä lajiston suojelun kannalta. On syytä korostaa, että leveällä voimajohdolla on kuitenkin aina kielteisiä vaikutuksia ympäröivän alueen muuhun maankäyttöön, metsäalueen yhtenäisyyteen ja maisemaan. Jos voimajohdon rakentaminen on välttämätöntä, tulee kielteiset vaikutukset pyrkiä minimoimaan. Metsähallitus muistuttaa myös, että voimajohdon lopullisen linjauksen tulee perustua riittäviin maastossa tehtyihin luontoselvityksiin ja maisemavaikutusten arviointiin.</p>	<p>Selostuksessa on esitetty tehdyt selvitykset sekä arvioitu vaikutukset osa-alueittain. Metsähallituksen esitykset voimajohtoreitin tarkistamisesta on huomioitu suunnittelutyön aikana.</p>
<p>Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen saamien tietojen mukaan Maaningan tuulivoimahankkeen toteuttaminen edellyttäisi voimajohtoa myös Rukalle. Tähän tulisi saada lisävaloa valmistuvassa Jumiskoon suuntautuvan voimajohdon arvioinnissa. Arviointiselostuksen karttojen laatuun ja seikkaperäisyyteen tulee kiinnittää huomiota. Arvokohteiden tuntumassa on tarvetta myös arviointiohjelmassa esitettyä pienempimittakaavaisemmille karttoille.</p>	<p>Hankekokonaisuutta on avattu hankekuvauksessa. Karttoja on esitetty selostuksessa tarkemmassa mittakaavassa.</p>

<p>Tolvan paliskunta Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa voimajohtoreitin läheisyyteen on osoitettu ph-merkinällä Tolvan paliskunnan poroerotusaitoja, joiden säilyminen on turvattava.</p> <p>Jumiskon 110 kv voimajohto sijoittuu pääosin, n. 27 km, Tolvan paliskunnan alueelle. Se pirstoo osittain yhtenäistä metsäaluetta. Hankkeella on merkittäviä haitallisia vaikutuksia koko Tolvan paliskunnan toimintaan ja jopa sen jatkumisen edellytyksiin.</p> <p>Voimajohtoaukealla kasvillisuus muuttuu ja tutkimusten mukaan porot eivät viihdy siinä. Voimajohdot voivat vaikeuttaa poronhoitotöitä tokkien aittaan kuljettamisen yhteydessä. Kolvanvaaran ja Isolehdon erotusaidat sijoittuvat voimajohtoreitien välittömään läheisyyteen.</p> <p>Laidunkierron muuttuminen aiheuttaa laidunten epätasaista kulumista. Luken (ent. RKTL) tutkimusten mukaan paliskunnissa, joissa on enemmän infrastruktuuria ja ihmistoimintaa, jäkäliköt ovat kuluu- neemmat kuin paliskunnissa, missä niitä on vähemmän.</p> <p>Laidunten epätasainen käyttö aiheuttaa vaikutuksia poroelinkeinoon kannattavuuteen. Toisaalta myös ruokintakulut lisääntyvät. Nämä vaikuttavat suoraan elinkeinoon kannattavuuteen yhdessä uuden infran tarpeen ja poronhoitotöiden lisääntymisen kanssa. Edellä luetellut vaikutukset yhdessä aiheuttavat vaikutuksia alueen poronhoitokulttuuriin.</p> <p>Näistä edellä mainituista todennäköisistä, merkittävistä haitallisista vaikutuksista johtuen Tolvan paliskunta vastustaa tuulipuiston rakentamista alueelleen.</p>	<p>YVA-menettelyn yhteydessä on järjestetty poronhoitolain mukainen neuvottelu. Vaikutukset poronhoitoon on esitetty selostuksessa.</p>
<p>Posion kunta Vaihtoehto 2 vaikuttaa vähemmän haittaa aiheuttavalta edellyttäen liitekartan mukaista muutosta reittiin. Alue on merkitty poronhoidon kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi (Hirvasniemen paliskunta), joka on huomioitava voimajohtoa suunniteltaessa.</p>	<p>Vaihtoehto 2 on tarkistettu saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella, myös poronhoitolain mukaisen neuvottelun perusteella.</p>
<p>Kuusamon kaupunki Arviointiohjelmaan ei ole huomauttamista.</p>	<p>-</p>

Mielipiteet

Mielipide	Vastine
<p>Mielipide 1 Aiemmassa Tuulivoimapuiston YVA-menettelyn yhteydessä sähkönsiirron vaihtoehtoja on selvitetty Posion taajamassa sijaitsevalle Aholan sähköasemalle sekä Kuusamon Rukan läheisyydessä sijaitsevalle Viipusjärven sähköasemalle, ja lienee näissäkin vaihtoehdoissa toteutus olisi ollut ilmajohto, mutta onko tarkasteltu maakaapeli vaihtoehtoa tai osalle matkaa maakaapeli vaihtoehtoa, jolloin maisemavaikutus olisi pienempi.</p> <p>Vastustan Maaningan tuulivoimapuisto– Jumisko 110 kV voimajohto vaihtoehtoja VE1 ja VE2. Yhdessä tuulivoimapuiston kanssa 110 kV voimajohto muodostaa mielestäni merkittävän maisemahaitan seudulle ja Riisitunturin kansallispuistolle.</p>	<p>Tyypillisesti maakaapeleita käytetään 110 kV sähkönsiirrossa taajama-alueilla. Nyt suunnitellun noin 40-50 kilometrin yhteydellä on hyvin erilaista maastoa, esimerkiksi soita, vesistöjä, moreeni-maata. Sähkön siirto ilmajohtolla on kustannustehokkaampaa ja mahdolliset vikatilanteet on nopeasti tarkastettavissa esimerkiksi lentäen. Maakaapeli vaatii aina myös puustosta vapaan alueen, jossa voidaan kulkea maastoajoneuvoilla ja työkooneilla.</p>
<p>Mielipide 2 Vaihtoehto 1 sijoittuu mielipiteen esittäjän paltalle ja voimajohto pilaa rakentamattoman erämaajärven maiseman (Säynäjärvi). Suunnitteilla oleva moottorikelkkareitti linjaa pitkin ei myöskään sovellu alueelle.</p> <p>Mielestämme voimajohtolle olisi löydettävissä nykyisiä vaihtoehtoja parempiakin reittivaihtoehtoja, jos voimajohto täytyy ehdottomasti rakentaa Jumiskon voimalaitokselle, esimerkkinä voimalinja Tuulipuistosta Kontiovaaran metsätien vierestä ja Latvajoen vierestä Latvajärven ja Rytijärven pohjoispuolelta, Sallan ja Posion valmistajien rajalinjaa pitkin Jumiskon voimalaitokselle. Tällöin voimajohto ei kulkisi esimerkiksi lainkaan kenenkään asutuksen läheisyydessä.</p> <p>Mielipiteen esittäjä näkee, että voimajohtolla on metsänomistajille suuri vaikutus.</p>	<p>Voimajohtoalue ei ole yleinen moottorikelkkareitti. Moottorikelkkareitin muodostaminen edellyttää omaa menettelyään ja maanomistajien suostumista. Toiminnanharjoittaja ei voi antaa lupaa moottorikelkkailulle voimajohtoalueella, koska voimajohtoalue on maanomistajien omistuksessa.</p>
<p>Mielipide 3 Mielipiteen esittäjä ei halua sähkönsiirtolinjoja lähelle (VE 1). Mielipiteessä tuodaan esiin voimajohtoon kielteiset vaikutukset yritystoiminnalle. Mielipiteessä on esitetty vaihtoehto 2 parempana.</p>	<p>YVA-selostuksessa on arvioitu kahta keskeistä johdoreittivaihtoehtoa.</p>
<p>Mielipide 4 Voimajohto romahduttaa virkistysrakentamisen arvot. Vaihtoehto 2 tuhoaisi ainakin kuusi erämökkitonttia sekä aiheuttaisi metsäkiinteistöjen arvon alenemaa.</p> <p>Metsätalousalueilla sähkölinja tuottaisi merkittävää haittaa.</p>	<p>YVA-menettelyn aikana on tarkennettu vaihtoehtoa 2 muun muassa maastokäynnein ja paikallisia tapaamalla.</p>

Voimajohtoa ei tule rakentaa, ei ainakaan vaihtoehtoa 2.	
Mielipide 5 Hanketta vastustetaan. Vaihtoehto 2 sijoittuisi mielipiteen esittäjän metsätalalle, jonka arvo romahtaisi voimajohtoon halkaistessa tilan.	YVA-menettelyn aikana on tarkennettu vaihtoehtoa 2 muun muassa maastokäynnein ja paikallisia tapaamalla.
Mielipide 6 Vastustamme sähkölinjan rakentamista vaihtoehto 2 (VE2, Mourujärven alueen linja) mukaisesti. Siitä koituisi suurta haittaa sekä maa- että metsätaloudelle. Linja kulkisi parhaimpia metsätalouksia pitkin, tästä seuraisi selvää rahallista menetystä ikiajoiksi. Myös kauniit maisemat tuhoutuvat. Myöskään maatalouden kannalta linjaa ei voi rakentaa koska se tuo merkittävää haittaa tilan laajentamiselle ja sitä kautta heikentää tilan elinkelpoisuutta. Lisäksi linja kulkisi läheltä tilakeskustamme jossa on peltoa viljelyksessä aivan linjojen läheisyydessä. Tämän lisäksi suunniteltu uuden pellon raivaaminen estyisi linjan vuoksi. Mielestämme linja tulisi vetää Maaningasta Kuusamoon päin, mistä syntyisi myös pienempi haitta.	YVA-menettelyn aikana on tarkennettu vaihtoehtoa 2 muun muassa maastokäynnein ja paikallisia tapaamalla. Johtoreittiä on sijoitettu myös metsäautotien läheisyyteen, joka vähentää reunavyöhykkeellä lisämaa-alan raivauksen tarvetta.
Mielipide 7 Voimajohto pitää vetää sinne minne hyötykin menee eli Kuusamoon ja Posiolle päin. Molemmat vaihtoehdot haittaavat metsätaloutta. Maa-alueiden osalta pitää antaa vaihtomaat tai rahakorvauksessa tulee huomioida kaikki menetykset.	Kiinteistöjen omistajille mahdollisesti aiheutuvat taloudelliset menetykset arvioidaan ja korvataan hankkeen lunastustoimituksessa. Posion suunta ei ole todettu aiemmassa YVA-menettelyssä viranomaiskannanotossa toteuttamiskelpoiseksi.
Mielipide 8 Hanke on vastoin tuulivoimahankkeita ohjaavia valtakunnallisia ohjeita. Maaningan ja Rukan välisen voimajohtoon ympäristövaikutusten arviointia ei ole tehty. Lisäksi mielipiteessä todetaan, että hankkeen perustelut ovat puutteelliset, tuulivoimahankkeen YVA-selostus on riittämätön, tuulivoimahankkeen ja voimajohtojen yhteisvaikutuksia ei esitetä arvioitavaksi ja hankkeilla on yhteisvaikutuksia UNESCO:n maailmanperintökohdehankkeelle eikä hanketta ole huomioitu, hankkeiden yhteisvaikutuksia uraanipitoiseen kallioperään kohdistuvien toimenpiteiden johdosta ei ole esitetty selvitetäväksi eikä poronhoidolle aiheutuvia yhteisvaikutuksia ole esitetty selvitetäväksi.	Maaninkavaaran tuulivoimapuiston ja Rukan välinen sähkönsiirtoreitin vaikutukset on arvioitu osana tuulivoimapuiston YVA-menettelyn yhteydessä, joka on päättynyt. Vaikutukset kallioperään on esitetty selostuksessa, kuten myös vaikutukset poronhoitoon.
Mielipide 9 Erityisesti vaihtoehto 1 on katastrofaalinen, koska se aiheuttaa suuria taloudellisia menetyksiä. Mi-	YVA-menettelyn aikana on tarkennettu vaihtoehtoa 2 muun muassa maastokäynnein ja paikallisia tapaamalla. Metsätalouteen kohdistuvat vaikutuk-

<p>kään summa ei myöskään korvaa luonto- ja maisema-arvoja. Kyseinen reitti pahentaisi nykyisestään moottorikelkkailun aiheuttamaa suurta ongelmaa.</p> <p>Vaihtoehdosta 2 aiheutuu myös maaomaisuudelle haittaa, mutta reitti on vaihtoehtoa 1 kuitenkin parempi.</p> <p>Asuintalon lähelle sijoittuvasta voimajohdosta aiheutuu äänihaittaa pakkassäällä ja mielipiteen esittäjät ovat huolissaan voimajohdon säteilyvaikutuksista.</p> <p>Ensisijainen toive on, että tuulivoimapuisto peruuntuu. Jos voimajohto pitää rakentaa, tulee sen ensisijaisesti kulkea suoraan Kuusamoon.</p>	<p>set tästä hankkeesta on arvioitu tässä YVA-selostuksessa. Mahdollisen voimajohdon lunastusmenettelyn yhteydessä korvataan myös metsätalouteen kohdistuvat haitat.</p>
--	--